

delse udover det Sted, hvor han skulde have Indflydelse, han vil og kan bruge denne Indflydelse i et Forhold som dette, og han bruger den udenfor Offentlighedens Kontrol og uden Ansvar, hvis han sættes ind i en saadan Kommission. Det vil alt-saa sige, han bruger den paa en Maade, der er lige stik imod alt, hvad man forstaaer ved konstitutionel Forfatning, og alt, hvad man forstaaer ved parlamentarisk Statsskik. Politikerne kan, hvis de erkender Rigtigheden af, hvad jeg her har sagt, og hvis de er frygtagtige, hvad de paa deres Maade ogsaa er, muligvis ligge tot i en saadan Kommission, og i saa Tilfælde gør de maaske ingen Skade. Men arbejder de i den, saa er deres Arbejde af det onde. Et Raad som dette maa være et sagligt Raad, og naar dette saglige Raad ud fra saglige Overvejelser er kommet til et sagligt Resultat, saa forelægges det for Ministeren; han afgør, hvorvidt han derefter finder Anledning til at henvende sig til Rigsdagen, og saa træder Politikeren til. Men han træder da til i Offentlighedens fulde Lys paa det Sted, hvor han skal træde til, og han træder til under Ansvar, og saa er der ikke andet Muldvarpearbejde at gøre end det, der desværre ogsaa gøres her i Tingene eller paa Gangene udenfor.

Dette har været bestemmende for Folkepartiets Ændringer i denne Sag. Vi har villet begrænse den Genstand, som Loven skulde have med at gøre, til Monopoler, og idet vi gør det, giver vi tillige Forbrugeren en meget væsentlig Beskyttelse. Thi hvad vil Monopol sige? Det er en Forretning, som har ophævet Konkurrencen og er i Stand til at fastsætte Værdiprisen. Det er netop den Art Forretninger, som er i Stand til at udbytte Forbrugeren, og naar Forbrugeren altsaa er beskyttet der, saa er han i hvert Fald paa et ganske overordentlig væsentligt Punkt beskyttet. Man har i Lovforslaget grebet længere ud, end man særlig under de nuværende Forhold kan forsvare, dels under Hensyn til, at alt drejer sig om, at Produktionen kommer i Gang igen, dels under Hensyn til, at vil man gribe udover Monopolet, kommer man ind paa alle de andre Driftsformer, som er forskellige fra hinanden, og som man ogsaa ser nævnt i den engelske Kommissions Arbejde ved en Mængde forskellige Navne.

Der tales i den engelske Kommissions Betænkning om Karteller, der tales om Sammenslutninger, der tales om Associationer, der tales om Fusioner, der tales

om Forbund, der tales om Føderationer, der tales om Truster, og overfor denne Mangfoldighed, som endnu kunde suppleres med enkelte Udtryk fra Betænkningen, er det intet Under, at Betænkningen siger: Alt dette her er alt for mangfoldigt til, at vi kan tænke paa at bringe Orden i det i denne Kommission, som har til Formaal at blive nogenlunde hurtigt færdig, det maa henvises til en virkelig Kommission.

Vi ser jo ogsaa, at den samme Forvirring ved Hensyn til det, man virkelig skal lovgive om, præger Udtalelserne af de ærede Medlemmer, der har talt som Ordførere i Dag. Jeg lagde f. Eks. Mærke til, at den ærede Ordfører for Venstre (Jørgen Jensen) som Begrundelse af, at Venstre ikke har kunnet gaa med til den af os i vort første Ændringsforslag foreslaaede Definition af den Genstand, som Loven skulde have med at gøre, siger: Nej, det er ikke nogen Definition af en Trust. Nej, det er sikkert, det er ingen Definition af en Trust. Det er Definition af et Monopol, men Monopol er ogsaa noget ganske andet end Trust. Det, med Hensyn til hvilket der lader til at være almindelig Forvirring, er Forstaaelsen af, at enten betegner alle disse forskellige Udtryk forskellige Grader i den Udvikling, her er Tale om, eller ogsaa betegner de helt forskellige Arter af Ting.

Den ringeste Grad, i hvilken noget saadant, forudsat, at det overhovedet skal have Form, kan finde Sted, er det, man kalder Kartellet. Et Kartel vil ikke sige andet end en Fastsættelse af visse løse, lidet omfattende og lidet dybtgaaende Aftaler, der kan dreje sig om Prisniveau, om Produktionsmængde og om mange andre Ting. Udtrykket er hentet fra Kartellerne i Middelalderen. Det er for Resten karakteristisk, at der paa saa mange Maader gribes rent umiddelbart ned i tidligere Tiders Udtryk, som har været anvendte paa helt andre Ting, men som i deres Væsen passer paa nutidige Forhold. Karteller talte man om i den feudale Middelalder, hvor forskellige feudale gjorde Aftaler om at staa sammen i denne eller hin Kamp. Vor Tids feudale, disse store Forretninger, har lignende Aftaler, som finder Udtryk i Kartellet. Det er den løseste Aftale. Saa er der mange Led. Der er Fusionen. Det er den fuldstændige Sammensmeltning af Forretninger. Trusten er noget ganske for sig. Trusten er en bestemt Form, som man har fundet paa i de Forenede Stater, og